

Etnološko-socialni pogled na prehrano prednikov in njihov odnos do hrane

Barbara Sosič
Slovenski etnografski muzej

Im Jahre 1816 war ein soallge
meiner Miswach, da s die Getreidpreise
wie unten zu sehen im Jahre 1817 vor der Aernte
so hoch standen, da s die dürstige Menschenklasse
ihren Unterhalt nicht ershwngen konnte, durch
allgemeines Beispiel von Menschenliebe aufgefodert, sond sich
auch in dieser Gemme ein Verein wohlthathiger Männer,
die auf ihre Unkosten, und durch ihre unmittelbare Wirkung
die kostvolle sogenannte Rumfordersuppe kochen und mit diesem
Lafel auftheilen ließen.

Getreidpreise im Jahre 1817 vor der Aernte		Getreidpreise im Jahre 1818 vor der Aernte	
1 Mieding Weitzen -	6 fl	1 Mieding Weitzen -	1 fl 40 x
1 d. Korn -	4 fl 20 x	1 d. Korn -	1 fl 18 x
1 d. Gersten -	2 fl 10 x	1 d. Gersten -	54 x
1 d. Hirse -	2 fl 15 x	1 d. Hirse -	1 fl 20 x
1 d. Kukuruz -	4 fl	1 d. Kukuruz -	1 fl
1 d. Haider -	7 fl	1 d. Haider -	1 fl
1 d. Haber -	2 fl	1 d. Haber -	40 x

V'lejt u isib je bila semla toko nerodovitna,
de so reuni lode v'lejt u 1817 toko stradali, de so
po vezh krajih travo in chrebe jedli, in od la hote mer-
li; Od kershanke luberni ushgani so se v'lejt u fofeski
dobrotniki snesali, kar so sletim korzam privesetim nor bol
pohrbnim v'lejt u shishu toko imenovano rom forlor sko
shupo dejstvi pustili, in so jih toki v'lejt u shishu zha-
su preshveli. Prez potejhudi lejini pa je bog semli
tako rodovitnost eol, de je shitu na toki dober kup per-
shlu, koker pokashe dolej sapisana.

Shitna zena v'lejt u 1817 pred shetvijo		Shitna zena v'lejt u 1818 pred shetvijo	
1 Virenh' lishenice -	6 fl	1 Virenh' lishenice -	1 fl 40 x
1 d. Ershi -	4 fl 20 x	1 d. Ershi -	1 fl 18 x
1 d. Jezhmena -	2 fl 10 x	1 d. Jezhmena -	54 x
1 d. Prosa -	2 fl 15 x	1 d. Prosa -	1 fl 20 x
1 d. Turshice -	4 fl	1 d. Turshice -	1 fl
1 d. Sijde -	7 fl	1 d. Sijde -	1 fl
1 d. Cufa -	2 fl	1 d. Cufa -	40 x

N'vezhninu spominu boshje pravice in boshiga usmilenja naj ta korz tukaj v'lejt u.

Tabla v spomin na lakoto leta 1817, z receptom
za Rumfordsko juho, s katero so prebrodili
največjo krizo. Gorenjski muzej Kranj.

SEM

Kašča v Zavrato z letnico 1687.

SEM

Otroci so pomagali pri delu že od malega

Pecivo za pojedino po mlatvi, Nedelica,
foto Marija Makarovič, 1973.

„Aleluja“, preprosta jed iz repnih olupkov izhaja iz časov pomanjkanja.

Dninarji in hlapci po končani mlačvi pred gostilno Loger v Hrastniku. Pred 1. svetovno vojno.

Terice v Adlešičih, foto Fran Vesel, 1920.

Košnja v Malih Lipljenah, foto Boris Kuhar, 1964.

Delavci v kamnolomu v tržaški
okolici pri jedi, detajl litografije.
A. Purasante, druga četrtna 19. stol.

V sušilnici za meso, Zgornje Gorenjce,
foto Nena Židov, 2004.

Podpeška dekleta z velikonočnim žegnom, 1942.

SEM

Poprtnik, praznični božični kruh, foto Metka Starič, 2012.

koordinator varstva
žive kulturne
dediščine

Prekmurska gibanica je skupaj z nekaj najznačilnejšimi prazničnimi jedmi vpisana v Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije. Tomo Jeseničnik, 2006

koordinator varstva
nesnovne kulturne
dediščine

Družina pri jedi, foto Fran Vesel, 1912.

Otroci s starši pri žetvi v Banovcih, 30. leta 20. stoletja.

SEM

Radovliška meščanska družina z začetka 20. stoletja.

Priprava hrane za ohcet, Dolenjska, 30. leta 20. stoletja.

Krompir prebirajo na njivi, Rožnik, foto Boris Orel, 1948.

Hvala za pozornost!

Za malico bo kruh, Dolenjska, 60. leta 20. stoletja. Foto Marija Makarovič.

Družina pri jedi iz skupne sklede. Podboršt pri Komendi, foto Srečo Kolar, 1967.